

Lekcja Nr	Tytuł rozdziału/lekcji	Liczba godzin	Najważniejsze treści	Treści z podstawy programowej – zakres podstawowy	Treści z podstawy programowej – zakres rozszerzony
	I. Epoka odrodzenia				
1.	Cywilizacje pozaeuropejskie	1	<ul style="list-style-type: none"> • Ludy Ameryki • Cywilizacje prekolumbijskie: Majów, Olmeków, Azteków, Inków • Afryka na przełomie XIV–XVI w. • Cywilizacje Dalekiego Wschodu: Chin i Japonii 		XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: 1) charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie.
2.	Wielkie odkrycia geograficzne	1	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza geograficzna w średniowiecznej Europie • Przyczyny wielkich odkryć geograficznych • Wyprawy odkrywców (Kolumb, Diaz, da Gama, Magellan, Cabot, Vespucci, Cabral, Núñez de Balboa, Cartier) • Znaczenie wielkich odkryć geograficznych 	XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: 1) charakteryzuje przyczyny i przebieg wypraw odkrywczych; 3) wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na społeczeństwo, gospodarkę i kulturę Europy oraz obszarów pozaeuropejskich.	XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: 2) przedstawia proces rozrostu posiadłości kolonialnych państw europejskich w XVI–XVIII w.
3.	Ekspansja kolonialna	1	<ul style="list-style-type: none"> • Początki ekspansji kolonialnej i podział Nowego Świata • Podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków – rywalizacja kolonialna • Kolonializm portugalski i hiszpański w XVI–XVII w. • Początki kolonizacji Ameryki 	XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: 2) opisuje udział poszczególnych państw europejskich w podziale Nowego Świata w XVI–XVIII w. [...]; 3) wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na społeczeństwo,	XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: 2) przedstawia proces rozrostu posiadłości kolonialnych państw europejskich w XVI–XVIII w.

			<p>Północnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspansja kolonialna w Afryce i Azji • Znaczenie ekspansji kolonialnej dla ludów Ameryki, Azji, Afryki 	gospodarkę i kulturę Europy oraz obszarów pozaeuropejskich.	
4.	Przemiany społeczno-gospodarcze w Europie	1	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost demograficzny ludności w Europie • Przemiany w miastach • Nowe formy produkcji, rozwój handlu i początki gospodarki kapitalistycznej • Cechy gospodarki wczesnokapitalistycznej • Inflacja i dualizm gospodarczy 		XVII. Europa w XVI–XVII w. 3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI–XVII w.
5.	Kultura renesansu	1	<ul style="list-style-type: none"> • Geneza renesansu • Główne cechy humanizmu • Rozwój nauki i sztuka renesansu • Literatura renesansowa • Humanistyczna filozofia człowieka • Polityczne idee renesansu 	XV. Czasy renesansu. Uczeń: 1) wyjaśnia główne prądy ideowe epoki; 2) rozpoznaje dokonania twórców renesansowych w dziedzinie kultury; 3) charakteryzuje sztukę renesansową.	XV. Czasy renesansu. Uczeń: Spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto analizuje i interpretuje teksty obrazujące myśl filozoficzną i polityczną doby renesansu.
6.	Reformacja i jej skutki	1	<ul style="list-style-type: none"> • Przyczyny reformacji • Marcin Luter i jego działalność • Ruchy reformacyjne w Europie • Porównanie nurtów protestanckich • Początek wojen religijnych w Niemczech • Powstanie Kościoła 	XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń: 1) wyjaśnia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując jej główne nurty i postaci; 3) opisuje mapę polityczną i wyznaniową Europy w XVI w.	XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń: 1) porównuje najważniejsze wyznania protestanckie; 3) wyjaśnia wpływ reformacji i kontrreformacji na kulturę; 4) charakteryzuje najważniejsze wojny religijne.

			<ul style="list-style-type: none"> • anglikańskiego • Reformacja w krajach skandynawskich • Społeczne i polityczne skutki reformacji 		
7.	Kontrreformacja	1	<ul style="list-style-type: none"> • Sobór trydencki i jego skutki • Walka z reformacją • Powstanie i działalność Towarzystwa Jezusowego • Kontrreformacja a rozwój kultury 	XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń: 2) wyjaśnia rolę soboru trydenckiego i opisuje różne aspekty reformy Kościoła katolickiego; 3) opisuje mapę polityczną i wyznaniową Europy w XVI w.	XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń: 2) przedstawia i ocenia kontrreformacyjne działania Kościoła katolickiego; 3) wyjaśnia wpływ reformacji i kontrreformacji na kulturę.
8.	Europa w okresie wojen włoskich	1	<ul style="list-style-type: none"> • Kryzys monarchii stanowych • Zmiany w sztuce wojennej • Imperium Habsburgów • Potęga Hiszpanii • Rywalizacja francusko-habsburska • Wojny włoskie 	XVII. Europa w XVI–XVII w. Uczeń: 1) przedstawia drogę do nowego modelu monarchii europejskich w epoce nowożytnej, z uwzględnieniem charakterystyki i oceny absolutyzmu francuskiego; 2) charakteryzuje konflikty polityczne w Europie, z uwzględnieniem ekspansji tureckiej i charakteru wojny trzydziestoletniej.	
9.	Monarchie europejskie w drugiej połowie XVI wieku	1	<ul style="list-style-type: none"> • Wojny religijne we Francji • Rewolucja w Niderlandach • Rywalizacja hiszpańsko-angielska 		XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń: Spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) przedstawia proces rozrostu posiadłości kolonialnych państw europejskich w XVI–XVIII w.

					XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń: Spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 4) charakteryzuje najważniejsze wojny religijne
10.	Ekspansja turecka i Europa Wschodnia w XVI w.	1	<ul style="list-style-type: none"> • Ekspansja turecka w XVI w. • Walki z Turkami w basenie Morza Śródziemnego • Państwo moskiewskie – początek cesarstwa • Wzrost potęgi Szwecji w XVI w. 	XVII. Europa w XVI–XVII w. Uczeń: 2) charakteryzuje konflikty polityczne w Europie, z uwzględnieniem ekspansji tureckiej i charakteru wojny trzydziestoletniej.	XVII. Europa w XVI–XVII w. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje proces kształtowania się państwa moskiewskiego/rosyjskiego w XVI–XVII w.
(10)	II. „Złoty wiek” Rzeczypospolitej	6			
1.	Spółeczeństwo państwa Jagiellonów w XVI w.	1	<ul style="list-style-type: none"> • Wielonarodowe społeczeństwo Rzeczypospolitej • Społeczeństwo stanowe w Rzeczypospolitej • Chłopi i mieszczaństwo • Szlachta, jej podział i liczebność 	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.; 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim. 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) charakteryzuje stosunki wewnętrzne w Koronie i na Litwie, uwzględniając rozwarstwienie stanu szlacheckiego.
2.	Polska gospodarka w „złotym wieku”	1	<ul style="list-style-type: none"> • Geneza gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej 	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

			<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie folwarków pańszczyźnianych • Miasta w Polsce w XVI w. • Rozwój handlu • Ocena sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej 	3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim;	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 5) ocenia sytuację gospodarczą państwa ostatnich Jagiellonów.
3.	Rozwój demokracji szlacheckiej	1	<ul style="list-style-type: none"> • Przyczyny dominacji politycznej szlachty • Przywileje generalne szlachty • Sejmiki szlacheckie i ich rodzaje • Sejm walny i jego funkcjonowanie • Postulaty i cele działalności ruchu egzekucyjnego • Sejmy egzekucyjne i ich postanowienia 	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: 2) wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce i ocenia funkcjonowanie demokracji szlacheckiej; 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty (wskazuje przedstawicieli) i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim; 3) charakteryzuje stosunki wewnętrzne w Koronie i na Litwie, uwzględniając rozwarstwienie stanu szlacheckiego.
4.	Panowanie ostatnich Jagiellonów	1	<ul style="list-style-type: none"> • Wojny z Moskwą • Główne kierunki polityki zagranicznej Jagiellonów • Stosunki z Habsburgami i skutki układu wiedeńskiego • Konsekwencje polityki dynastycznej Jagiellonów • Wojny o Mołdawię i relacje z Turcją • Inkorporacja Mazowsza i jego 	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach.

			<p>znaczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ostatnia wojna z zakonem krzyżackim i jego skutki • Polityka zagraniczna Zygmunta II Augusta • I wojna północna o Inflanty i hegemonię w basenie Morza Bałtyckiego • Ocena skutków wojny o Inflanty 		
5.	Rzeczpospolita Obojga Narodów	1	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieje unii polsko-litewskich • Przyczyny zewnętrzne i wewnętrzne unii lubelskiej • Magnateria litewska wobec planów unii • Postanowienia unii lubelskiej w 1569 r. • Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej charakterystyka • Ocena skutków unii lubelskiej 	XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny, okoliczności i następstwa zawarcia unii realnej pomiędzy Koroną a Litwą; 2) charakteryzuje ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle postanowień unii lubelskiej; 3) opisuje strukturę terytorialną i ludnościową Rzeczypospolitej Obojga Narodów.	XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) ocenia kulturową rolę Polski w przeniesieniu wzorców cywilizacji zachodniej na obszary ruskie i litewskie.
6.	Reformacja i kontrreformacja	1	<ul style="list-style-type: none"> • Pozycja Kościoła katolickiego • Państwo wielu religii • Przyczyny reformacji na ziemiach Rzeczypospolitej • Bracia polscy • Ruch egzekucyjny a tolerancja religijna • Geneza i główne postanowienia aktu konfederacji warszawskiej • Początki kontrreformacji w 	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w. XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 4) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim. XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

			<p>Rzeczypospolitej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geneza i skutki unii brzeskiej 	Narodów w XVI w.	2) charakteryzuje działania kontrreformacyjne ze strony Kościoła katolickiego i władz państwowych.
7.	Pierwsza wolna elekcja	1	<ul style="list-style-type: none"> • Pierwsze bezkrólewie • Ustalenie zasad wolnej elekcji • Ocena roli wybitnych postaci okresu pierwszych wolnych elekcji • Pierwsza wolna elekcja • Henryk Walezy na tronie Rzeczypospolitej • Następstwa wolnych elekcji w dziejach Rzeczypospolitej 	<p>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Uczeń:</p> <p>1) opisuje okoliczności, zasady, przebieg i następstwa pierwszych wolnych elekcji;</p> <p>3) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów państwa polsko-litewskiego w XVI w. z wydarzeniami europejskimi.</p>	<p>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Uczeń:</p> <p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) ocena polityczną rolę wybitnych postaci okresu pierwszych wolnych elekcji.</p>
8.	Rządy Stefana Batorego	1	<ul style="list-style-type: none"> • Kolejna wolna elekcja • Polityka wewnętrzna Stefana Batorego • Konflikt z Gdańskiem • Wojny z Rosją o Inflanty i ich następstwa • Ocena panowania Stefana Batorego 	<p>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa.</p> <p>Uczeń: 1) opisuje okoliczności, zasady, przebieg i następstwa pierwszych wolnych elekcji;</p> <p>2) charakteryzuje działania Stefana Batorego w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej;</p> <p>3) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów państwa polsko-litewskiego w XVI w. z wydarzeniami europejskimi.</p>	<p>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Uczeń:</p> <p>1) ocenia polityczną rolę wybitnych postaci okresu pierwszych wolnych elekcji.</p>
9.	Renesans w Rzeczypospolitej	1	<ul style="list-style-type: none"> • Geneza odrodzenia na ziemiach polskich • Główne ośrodki kultury • Nauka i szkolnictwo • Literatura odrodzenia i jej 	<p>XXI. Renesans w Polsce. Uczeń:</p> <p>1) ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu;</p> <p>2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie</p>	<p>XXI. Renesans w Polsce. Uczeń:</p> <p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) analizuje i interpretuje fragmenty dzieł pisarzy politycznych polskiego</p>

			<p>twórcy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renesans w sztuce • Pisarstwo polityczne okresu renesansu i jego twórcy • Spory polityczne i wyznaniowe i ich wpływ na rozwój kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów • Związki renesansu polskiego z europejskim 	<p>kultury.</p>	<p>odrodzenia;</p> <p>2) ocenia wpływ reformacji i kontrreformacji na rozwój kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów;</p> <p>3) charakteryzuje związki renesansu polskiego z europejskim.</p>
--	--	--	--	-----------------	---